

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/13-12/14
Urbroj: 50301-04/12-13-16
Zagreb, 24. svibnja 2013.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	24-05-2013		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/13-09/05	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	50-13-07	Pril.	Vrij.
		-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2012. godinu - mišljenje Vlade
Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/13-09/05, urbroja: 65-13-05, od 12. travnja 2013. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2012. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2012. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za djecu, aktom od 29. ožujka 2013. godine, ukazuje na sljedeće:

Uvodno, a vezano uz poglavlje 2. "Praćenje pojedinačnih povreda prava djece", Vlada Republike Hrvatske napominje da su pri Ministarstvu socijalne politike i mladih osnovane stručne radne skupine koje rade na pripremi nacрта prijedloga novog Obiteljskog zakona (kojim će se, između ostaloga, urediti pitanje konfliktnih razvoda, određivanja susreta i druženja s djetetom, mjere obiteljsko-pravne zaštite, uzdržavanja i dr.), Zakona o socijalnoj skrbi (koji će, između ostaloga, pridonijeti i poboljšanju usluga za djecu), te Zakona o udomiteljstvu (u izradi kojeg će se razmotriti i prijedlozi pravobraniteljice za djecu vezani uz poboljšanje sustava udomiteljstva).

Nadalje, u točki 2.1. "Osobna prava", navodi se da je, između ostaloga, zaprimljeno pet prijava koje su se odnosile na povredu prava djeteta na stjecanje državljanstva, te jedna prijava vezana uz reguliranje privremenog boravka djeteta. S tim u vezi Vlada Republike Hrvatske napominje da, prema evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova, tijekom 2012. godine nije zaprimljena niti jedna predstavka, odnosno pritužba pravobraniteljice za djecu koja bi se odnosila na povredu prava djece prilikom stjecanja hrvatskog državljanstva prirođenjem. Pritom je potrebno istaknuti da Ministarstvo unutarnjih poslova nadzire provedbu odredbi Zakona o hrvatskom državljanstvu koje se odnose na stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem i po međunarodnim ugovorima, te prestanak hrvatskog državljanstva. Provedbu odredbi navedenog Zakona koje se odnose na stjecanje hrvatskog državljanstva podrijetlom i rođenjem na području Republike Hrvatske nadzire Ministarstvo uprave, a poslove vezane uz stjecanja hrvatskog državljanstva podrijetlom i rođenjem na području Republike Hrvatske obavljaju nadležni uredi državne uprave, odnosno nadležni gradski ured Grada Zagreba. Također, potrebno je istaknuti da je Ministarstvo unutarnjih poslova u prijedlog izmjena i dopuna Zakona o strancima, ugradilo i prijedloge pravobraniteljice za djecu vezane uz odredbu koja se odnosi na reguliranje stalnog boravka djece.

Vezano uz točku 2.1.5. "Udomiteljstvo, deinstitutionalizacija i posvojenje", potrebno je istaknuti da Vlada Republike Hrvatske provodi razne aktivnosti u svrhu unaprjeđenja područja posvojenja djece, pa je tako u Ministarstvu socijalne politike i mladih ustrojen jedinstveni Registar potencijalnih posvojitelja s ciljem praćenja zasnivanja posvojenja djece kao trajnog oblika zbrinjavanja djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i povećanja broja posvojene djece. Osim toga, održana je i Konferencija o posvajanju "Modeli i praksa uspješnog posvajanja", u suradnji s Udrugom za potporu posvajanja "Adopta", za koju je Ministarstvo socijalne politike i mladih osiguralo financijsku potporu.

Nadalje, vezano uz napomene o nedostatku praćenja podataka o djeci u dobi do sedam godina života smještenoj u domovima, potrebno je napomenuti da Ministarstvo socijalne politike i mladih redovito prati provođenje mjera obiteljsko-pravne zaštite sve djece u dobi do sedam godina života, te analizira podatke o broju djece smještene u ustanovama socijalne skrbi. Ministarstvo socijalne politike i mladih je, u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku, organiziralo stručni skup "Unaprjeđenje skrbi za djecu u dobi od 0 do 3 godine smještenu u institucije", na kojemu su sudjelovali predstavnici domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, domova socijalne skrbi za djecu s tjelesnim ili mentalnim teškoćama, te centara socijalne skrbi, a sve s ciljem unaprjeđenja javne skrbi o najmlađoj djeci smještenoj u institucije. Nadalje, organiziran je stručni skup ravnatelja centara za socijalnu skrb, s ciljem edukacije i senzibiliziranja stručnih radnika te ukazivanja na potrebu iznalaženja što kvalitetnijih rješenja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, posebice za najmlađu skupinu djece do sedam godina života. Također, provedena je i edukacija radnika centara za socijalnu skrb i domova za djecu (psihologa) "Zlostavljano dijete - psihologijska procjena, intervju i tretman", u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, na kojoj je sudjelovalo ukupno 108 psihologa iz dječjih domova i centara za socijalnu skrb. Osim toga, potrebno je ukazati na činjenicu da se u Izvješću navedeni broj djece najmlađe dobi smještene u ustanove odnosi na ukupan broj djece koja su tijekom godine boravila u ustanovi, te kao takav ne ukazuje na eventualno kršenje odredbi Zakona o socijalnoj skrbi o duljini smještaja u ustanovu.

Također, Vlada Republike Hrvatske ističe da su u vezi s pitanjem upravljanja procesom deinstitutionalizacije održani i pojedinačni radni sastanci s predstavnicima domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, domova za djecu i mladež, domova za odgoj djece i mladih s poremećajima u ponašanju, te drugih odgojnih ustanova, a s ciljem razvoja operativnih planova transformacije i deinstitutionalizacije u 2013. godini, te ubrzanja implementacije mjera predviđenih u Planu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.). Primjerice, Ministarstvo socijalne politike je osnovalo Povjerenstvo za transformaciju Doma za djecu i mlade punoljetne osobe "Svitanje", Koprivnica u Centar za djecu Koprivničko-križevačke županije, te je donijelo odluku o provođenju pilot-projekta transformacije navedenog Doma u Centar za djecu Koprivničko-križevačke županije. Dosadašnji poslovni prostor Doma vraćen je Družbi kćeri Božje ljubavi - Provincijalatu Zagreb, a Dom sada pruža uslugu kratkotrajnog smještaja za najviše desetero djece, stambenih zajednica kao pripremu za samostalan život djece do tada smještene u rezidencijalnom smještaju i udomiteljskim obiteljima, usluge poludnevnog boravka, te savjetovanja roditelja i udomitelja. Također, vezano uz stručni rad s roditeljima kojima je oduzeto pravo da žive s djetetom, potrebno je istaknuti da domovi provode intenzivan stručni rad s roditeljima, te da niz domova pruža usluge individualnog i grupnog savjetovanja za roditelje. U narednom razdoblju planirana je i edukacija stručnjaka na ovome području.

Osim toga, potrebno je napomenuti da Ministarstvo socijalne politike i mladih provodi IPA projekt u suradnji s tvrtkom Oxford Policy Management, Udrugom za promicanje inkluzije i Udrugom za inicijative u socijalnoj politici, na temu "Podrška sustavu socijalne skrbi u procesu daljnje deinstitutionalizacije socijalnih usluga". Navedeni Projekt obuhvaća komponentu usmjerenu izradi socijalnih planova, te komponentu usmjerenu podršci procesu deinstitutionalizacije. Cilj ovoga Projekta je povećati socijalno uključivanje korisnika prava i usluga u sustav socijalne skrbi, te pružiti podršku stručnjacima iz sustava socijalne skrbi pri daljnjem razvoju i provedbi učinkovitih i inkluzivnih socijalnih usluga unaprjeđivanjem procesa socijalnog planiranja i transformacije ustanova. Na području zaštite djece s poremećajima u ponašanju provodi se i projekt "Unaprjeđenje kapaciteta stručnjaka za zaštitu prava i interesa djece i mladih smještenih u domove za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju", u suradnji s organizacijom NICO, koji ima za cilj unaprijediti kapacitete i kvalitetu rada stručnjaka zaposlenih u domovima za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju. Ministarstvo također započinje s provedbom IPA projekta pod nazivom "Unaprjeđenje udomiteljstva za djecu i mlade u Republici Hrvatskoj", koji ima za cilj podržati daljnji razvoj udomiteljstva djece i mladih jačanjem kapaciteta centara za socijalnu skrb, te podizanjem svijesti šire javnosti i relevantnih dionika vezano uz udomiteljstvo djece i mladih. Uz sve navedeno, pri Ministarstvu socijalne politike i mladih ustrojen je i Registar djece smještene u udomiteljskim obiteljima, s ciljem osiguranja izvaninstitutionalne skrbi za djecu, praćenja skrbi o djeci i praćenja mjera koje poduzimaju centri za socijalnu skrb vezano uz zaštitu djece.

Nadalje, a vezano uz djecu s poremećajima u ponašanju, potrebno je istaknuti da su tijekom 2012. godine prikupljeni podaci vezani za zaštitu te djece, a u smislu interesa i daljnjih potreba na području izvansudske nagodbe, kako bi se proširila mogućnost primjene nagodbe na maloljetne počinitelje. Na temelju dobivenih podataka, uz podršku UNICEF-a, organizirat će se više stručnih skupova iz područja izvansudske nagodbe, te edukacija za stručne radnike centara za socijalnu skrb u 18 gradova Republike Hrvatske na temu "Primjena izvansudske nagodbe u predkaznenom postupku prema maloljetnicima i mladim punoljetnim osobama".

Vežano uz praćenje djece s teškoćama mentalnog zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih prikupilo je relevantne podatke te je u tijeku njihova analiza, nakon koje će se izraditi plan skrbi o djeci s teškoćama mentalnog zdravlja. Osim toga, tijekom 2012. godine Centar za krizne situacije proveo je treći dio (temeljni stupanj) trogodišnjeg programa "Rano otkrivanje emocionalnih teškoća, rizika pojave poremećaja u ponašanju i suicidalnog rizika djece i mladih" za stručne radnike centara za socijalnu skrb i domova za odgoj djece i mladih. U okviru navedenog Programa provedena je i napredna edukacija za stručne radnike centara za socijalnu skrb i domova za odgoj djece i mladeži, koja je obuhvaćala proširivanje znanja stečenog na temeljnom stupnju edukacije, te stjecanje novih vještina u pristupu djetetu ili mladoj osobi i njihovoj obitelji/skrbnicima.

Vežano uz suzbijanje seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, potrebno je istaknuti da su u sklopu EU twining projekta IPA 2009 "Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece, te pružanja pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta" održani treninzi za stručne radnike centara za socijalnu skrb za obavljanje istražnog intervjua s djecom žrtvama kaznenih djela, a prisustvovala su ukupno 73 stručna radnika iz centara za socijalnu skrb, domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i domova za odgoj djece i mladeži. Također, održana je i edukacija za policijske službenike, državne odvjetnike, suce, sudske službenike za podršku žrtvama i svjedocima, te stručne radnike centara za socijalnu skrb.

Nadalje, a vežano uz problematiku djece bez pratnje, tijekom 2012. godine, u suradnji s UNHCR-om, održani su okrugli stolovi u Zagrebu, Splitu i Vukovaru, a u svrhu izrade prijedloga novog Protokola o postupanju prema djeci odvojenoj od roditelja - stranim državljanima, kojeg donosi Vlada Republike u skladu s mjerom 6.5. Migracijske politike Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2015. godine. Po donošenju navedenog Protokola planirana je izrada liste posebnih skrbnika i njihova edukacija. Također, potrebno je istaknuti da je u 2012. godini, u suradnji s Hrvatskim Crvenim križom, organizirana i edukacija stručnih radnika, vežano uz problematiku trgovanja ljudima, posebice trgovanja djecom.

U odnosu na ostvarivanje prava iz Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, potrebno je napomenuti da Ministarstvo socijalne politike i mladih redovito pruža stručnu pomoć svim strankama koje mu se izravno obrate svojim upitima. Isto tako, Ministarstvo zaprimljene žalbe na prvostupanjska rješenja područnih službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje žurno prosljeđuje na nadležno postupanje Direkciji Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a svi podaci o pravima i načinima ostvarivanja prava iz Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama dostupni su na mrežnim stranicama Ministarstva socijalne politike i mladih, kao i stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Također, potrebno je napomenuti da je Uredu pravobraniteljice za djecu upućeno izvješće o broju zaprimljenih predmeta, rokovima i učincima njihovog postupanja, sukladno Konvenciji o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece, Konvenciji o kontaktima s djecom, Konvenciji o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznanju, ovrsi i suradnji u odnosu na roditeljsku odgovornost i o mjerama za zaštitu djece, te Konvenciji o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

Vežano uz točku 2.1.6. "Pravo na zaštitu od nasilja", u dijelu koji se odnosi na nasilje u odgojno-obrazovnim ustanovama, navodi se nedostatak stručnih kompetencija djelatnika školskih ustanova što otežava pravovremenu i učinkovitu zaštitu djece. S tim u vezi

Vlada Republike Hrvatske napominje da, iako postoji potreba za jačanjem zaštite djece, nije točno da učenici u srednjoškolskim ustanovama nisu sigurni. Naime, Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano je tko obavlja odgojno-obrazovni rad u školama, tko su radnici školskih ustanova i koji su uvjeti za zasnivanje radnog odnosa, te nije točan navod da se u školama zapošljavaju nestručne osobe za obavljanje odgojno-obrazovnog rada. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, te Agencija za odgoj i obrazovanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih sustavno prate i vrednuju rad odgojno-obrazovnih radnika radi stvaranja uvjeta za obrazovanje učenika pod jednakim uvjetima, te organiziraju stručno osposobljavanje učitelja i nastavnika srednjih škola. Sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i ostalim propisima, nadležna tijela poduzimaju mjere u rješavanju pojedinačnih slučajeva neprimjerenog i neetičnog postupanja radnika škole.

Također, potrebno je istaknuti da nije točan navod o tome da u srednjim školama nedostaju stručni suradnici i pomoćno-tehničko osoblje. Naime, navedeni radnici se zapošljavaju sukladno Državnom pedagoškom standardu srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, kojim se uređuju jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka u srednjoškolskim ustanovama, te u skladu s Pravilnikom o djelokrugu rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u srednjoškolskoj ustanovi (Narodne novine, broj 2/2011).

Osim toga, u Izvješću se navodi da je u srednjoškolskim ustanovama prisutan nesrazmjer između pojavnosti problema nasilja te poduzimanja odgovarajućih mjera, kako na zakonskoj, praktičnoj tako i na preventivnoj razini. Vezano uz navedeno, potrebno je napomenuti da na svaku prijavu verbalnog i psihičkog nasilja nad učenicima Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta reagira žurno, a odgojno-obrazovni radnici škole informirani su o problemu nasilja i provode mjere zaštite. Naime, radnici školskih ustanova prepoznali su važnost problema nasilja i zbog česte suočenosti s tim problemom djeluju i informiraju učenike i roditelje o navedenom problemu na satovima razredne zajednice, roditeljskim sastancima ili kroz razne projekte u sklopu izvannastavnih aktivnosti, te se educiraju kako bi svoje pedagoško znanje i praksu primjenjivali u suzbijanju nasilja.

Nadalje, a vezano uz točku 2.3. "Obrazovna prava", navedeno je da su se pritužbe učenika i roditelja većinom odnosile na nemogućnost promjene obrazovnih programa, na provedbu državne mature i na elemente i kriterije za izbor kandidata za upis u srednje škole. S tim u vezi potrebno je napomenuti da je, sukladno odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, redovitim učenicima srednje škole omogućeno da tijekom obrazovanja promijene upisani program, te da je omogućena i vertikalna prohodnost završavanjem četverogodišnjih programa bez plaćanja, za sve učenike koji su završili svoje obrazovanje u trogodišnjem programu, a žele ga nastaviti u statusu redovitog učenika, s ciljem omogućavanja prohodnosti na visokoškolske institucije. Osim toga, za učenike strukovnih škola postoji mogućnost završetka obrazovanja u duljim rokovima (u skladu s odredbama Zakona o strukovnom obrazovanju), na taj način da, pod određenim uvjetima, svaki učenik može po dva puta ponavljati isti razred. Time se učenicima olakšava završetak strukovnog obrazovanja i realizacija praktične nastave, te se smanjuje broj učenika koji ne završavaju srednjoškolsko obrazovanje.

Također, potrebno je istaknuti da su 2012. godine državna matura za učenike gimnazijskih programa i ispiti državne mature za učenike strukovnih škola prvi put održavani nakon završetka nastave, što je olakšalo učenicima polaganje državne mature, odnosno ispita

državne mature. Naime, novi su datumi pozitivan pomak u odnosu na 2011. godinu, kada su maturanti, uz svoje redovite školske obveze, morali paralelno polagati državnu maturu i ispite državne mature, a škole su u isto vrijeme morale organizirati i redovitu nastavu. Na ovaj način se odgovorilo na brojne molbe učenika i škola, te im se olakšala sama priprema i smanjio stres prilikom polaganja ispita.

Vezano uz ispite na državnoj maturi, potrebno je napomenuti da navedene ispite sastavljaju stručne radne skupine koje imenuje Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (dalje u tekstu: NCVVO), čiji su članovi nastavnici iz različitih srednjih škola koji izvode pojedini nastavni predmet u sklopu različitih obrazovnih programa (gimnazijski, strukovni), te zaposlenici visokih učilišta koji također sudjeluju u kreiranju sadržaja ispitnog materijala. U skladu s potrebama za poznavanjem određene razine znanja iz svakog nastavnog predmeta koji se polaže na državnoj maturi, učenici biraju razine na kojima će polagati ispite iz određenih nastavnih predmeta, kako bi istodobno završili svoje srednjoškolsko obrazovanje i kako bi zadovoljili minimalne preduvjete za upis i pohađanje određenog studijskog programa visokog učilišta. Ukratko, sadržaj i oblik ispita obuhvaća one razine znanja koje su potrebne za nastavak školovanja ili u svrhu zaposlenja. Po završetku prošlogodišnjeg ciklusa ispita, u suradnji s NCVVO-om, izrađena je detaljna analiza provedbe te je Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta donijelo novi Pravilnik o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 1/2013).

Također, od školske godine 2012./2013. uvedene su elektroničke prijave i upisi u srednje škole. Ovakvim načinom prijava i upisa u srednje škole učenici mogu izabrati više programa obrazovanja u više škola, te prilagođavati svoje prioritete svojim mogućnostima upisa i usporediti svoj rang sa svima onima koji su prijavili isti program obrazovanja (upisne liste). Ovakav sustav omogućava veći broj upisanih učenika, te time zadržava mlade ljude unutar obrazovnog sustava, a navedeni model prijave i upisa omogućit će i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta bolju kontrolu upisnog procesa i nadzor provođenja, te dostupnost točnih podataka u svakoj fazi postupka u svakom trenutku i samim time bolje planiranje i organizaciju upisa.

Nadalje, u Izvješću se spominje i problematika organizacije rada školske ustanove tijekom gradnje, dogradnje, rekonstrukcije i njezina uređenja, te se navodi primjer Tehničke škole Nikole Tesle iz Vukovara kao posebno zabrinjavajući slučaj opasan po život i zdravlje učenika. S tim u vezi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta poduzelo je sve potrebne korake i utvrdilo uvjete za privremeni rad škole na svim ponuđenim lokacijama, kako bi se učenicima omogućilo nesmetano pohađanje nastave do okončanja radova na obnovi školske zgrade, a u svibnju 2013. godine Škola je počela je s radom u novom, obnovljenom prostoru.

Vezano uz navode iz Izvješća da je razlog velikog broja negativnih ocjena kršenje Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 112/2010), potrebno je istaknuti da je navedeni Pravilnik donesen s ciljem poboljšanja kvalitete provođenja vrednovanja odgojno-obrazovnih postignuća učenika tijekom školske godine, a po svakoj prijavi kršenja tih prava, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta žurno je utvrđivalo postupke nastavnika srednjih škola u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje i Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, i to stručno-pedagoškim nadzorom nad njihovim radom.

Vezano uz točku 2.8.3. "Nestala djeca", u kojoj se govori o dodjeli brojeva za usluge od društvene važnosti - brojevi iz numeracijskog raspona 116XXX brojeva, točnije broja 116000 za usluge pozivnog centra za nestalu djecu, potrebno je napomenuti da u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama, Hrvatska agencija za elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) upravlja adresnim i brojevnim prostorom u Republici Hrvatskoj kao prirodno ograničenim općim dobrom, radi osiguranja razložne, ravnomjerne i djelotvorne uporabe adresa i brojeva, a na temelju međunarodnih propisa, te međunarodnih ugovora i sporazuma koji obvezuju Republiku Hrvatsku. Slijedom navedenog, a u skladu s odlukama Europske komisije, te europskim preporukama iz područja navedene problematike, Vijeće HAKOM-a donijelo je Plan numeriranja (Narodne novine, broj 11/2013) u kojem je unaprijed rezerviralo šesteroznamenaste kratke kodove (brojeve) 116XXX za usluge od društvene važnosti.

Kako bi se postigao cilj "isti broj - ista usluga" širom Europske unije, Europska komisija je donijela Odluku o rezervaciji nacionalnog numeracijskog raspona koji počinje sa "116" za usklađene brojeve usluga od društvenog značenja. Europska komisija rezervirala je po jedan broj iz serije 116XXX za svaku vrstu usluga od društvenog značenja, a ovakav način postupanja HAKOM je ugradio u Plan numeriranja. Međutim, takav pristup predstavlja jedinstvenu situaciju kod primarne dodjele brojeva koju obavlja HAKOM. Naime, HAKOM-ov uobičajeni postupak dodjele adresa i brojeva, prema članku 72. Zakona o elektroničkim komunikacijama, razumijeva rješavanje zahtjeva operatora za primarnu dodjelu adresa ili brojeva prema redoslijedu zaprimanja, dakle, HAKOM postupa po načelu "prvi dođe - prvi poslužen". Ovakav način postupanja nije prikladan za situaciju u kojoj postoji samo jedan broj za određenu uslugu, a to je slučaj kod usluga od društvenog značaja, zbog mogućnosti postojanja više potencijalnih pružatelja usluga zainteresiranih za korištenje brojeva rezerviranih za usluge od društvenog značenja. Budući da je Planom numeriranja određen samo jedan broj za svaku uslugu od društvenog značenja, a uzimajući u obzir društvenu važnost ovih usluga, izbor najprikladnijeg pružatelja navedenih usluga prilikom dodjele navedenih 116XXX brojeva, vrlo je zahtjevan proces, te je tijekom prethodnih godina održano nekoliko sastanaka tijela državne uprave vezano uz navedenu tematiku.

Potrebno je napomenuti da je HAKOM na svojim službenim internetskim stranicama objavio dokumentaciju za dodjelu brojeva iz numeracijskog raspona 116XXX brojeva. Osim toga, HAKOM u okviru svoje nadležnosti aktivno sudjeluje u raznim aktivnostima vezanim uz promicanje zaštite djece i sigurnije uporabe interneta i elektroničkih komunikacijskih usluga. Dana 30. svibnja 2012. godine odlukom HAKOM-a primarnom je dodjelom broj 116111 "Pozivni centar za djecu" dodijeljen operatoru Hrvatskom Telekomu d.d., a pravo korištenja navedenog broja, na razdoblje od tri godine, dodijeljeno je Udruzi "Hrabri telefon". Nadalje, na zahtjev operatora Terrakom d.o.o. i HT-a za davanje suglasnosti na prijenos prava na uporabu harmoniziranog europskog kratkog broja za usluge od društvene važnosti "Pozivni centar za djecu", HAKOM je dana 4. prosinca 2012. godine primarnom dodjelom dodijelio broj 116111 operatoru Terrakom d.o.o., dok je pravo korištenja na razdoblje od tri godine zadržala Udruga "Hrabri telefon".

U točki 2.8.4. "Štetni i ugrožavajući utjecaji iz okoliša i ostalo", u dijelu u kojem se navodi izostanak zajedničkog nastupa i poduzimanja cjelovitih mjera nadležnih ministarstava, Vlada Republike Hrvatske napominje da su, sukladno zaključku sa sastanka održanog u Slavanskom Brodu, 2. travnja 2012. godine, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Republike Hrvatske, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije Republike Srpske uspostavili zajedničku radnu skupinu za praćenje stanja onečišćenja zraka na području Slavanskog Broda i Broda, s ciljem doprinosa razvoju odnosa između dviju država na području zaštite okoliša i prirode, zajedničke analize stanja onečišćenja zraka na području Slavanskog Broda i Broda primjenom propisane metodologije s prijedlozima rješenja, te rada na uspostavi zajedničkog katastra emisija za Slavonski Brod i Brod koji će, osim Rafinerije nafte d.d., Brod, uključiti i sve druge relevantne izvore emisija u zrak na području dvaju gradova. Zajednička radna skupina inicirat će ubrzavanje potpisivanja Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine o suradnji u području zaštite okoliša i održivog razvoja, a kojim će se, uz ostalo, definirati i suradnja iz područja zaštite okoliša te na bilateralnoj razini omogućiti brže i učinkovitije rješavanje ovoga i sličnih problema koji bi se mogli pojaviti u budućnosti.

Također, u odnosu na navode iz Izvješća o tome da su pripreme radnje za izgradnju dovoljnog broja mjernih stanica na užem i širem području Grada Slavanskog Broda samo započele, potrebno je napomenuti da je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost osiguralo novčana sredstva za nabavu i izgradnju mjerne postaje, dok je Državni hidrometeorološki zavod proveo javni natječaj. Realizacija izgradnje nije započela zbog problema u provedbi postupka javne nabave. Kako dosadašnja saznanja i stručne interpretacije podataka dobivenih s mjerne postaje za praćenje kvalitete zraka upućuju na to da su mogući izvori onečišćenja zraka višestruki (Rafinerija Brod, izgaranje u termoenergetskim postrojenjima i postrojenjima za pretvorbu energije, izgaranje u neindustrijskim ložištima, izgaranje u industriji, proizvodni procesi, pridobivanje i distribucija fosilnih goriva i geotermalne energije, korištenje otapala i ostalih proizvoda, cestovni promet, ostali pokretni izvori i strojevi, obrada i odlaganje otpada, poljoprivreda), Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je zatražio suradnju s Gradom Slavonskim Brodom, te je zatraženo da se, sukladno Zakonu o zaštiti zraka, izradi akcijski plan za rješavanje problema onečišćenja zraka na lokalnoj razini.

U odnosu na točku 4.2. "Prava djece s problemima u ponašanju", dio koji se odnosi na djecu s problemima u ponašanju u kombinaciji s teškoćama mentalnog zdravlja, Vlada Republike Hrvatske napominje da je 2012. godine Ministarstvo zdravlja osnovalo Povjerenstvo za psihijatriju, s ciljem davanja mišljenja i prijedloga vezanih uz unaprjeđenje kvalitete i efikasnosti organizacije psihijatrijske službe, standardnih postupaka, te drugih pitanja od interesa za psihijatrijske djelatnosti. Povjerenstvo ima zadaću izraditi cjelovit prijedlog razvoja mentalnog zdravlja u zajednici, te predložiti smjernice za unaprjeđenje dječje i adolescentne psihijatrije. Vezano uz preporuku pravobraniteljice za djecu za žurno poduzimanje mjera za zaštitu prava i interesa djece s poremećajima u ponašanju u kombinaciji s teškoćama mentalnog zdravlja, Povjerenstvo je raspravljao o navedenoj tematici, te je mišljenja da je ovoj populaciji djece, kao i obiteljima iz kojih potječu, neophodna primjerena skrb. Međutim, stvaranje zasebnih institucija za djecu s poremećajima u ponašanju u kombinaciji s teškoćama mentalnog zdravlja izazvalo bi dodatnu stigmatizaciju djece i obitelji. Iz tog razloga Povjerenstvo smatra da se kroz donesene akcijske planove za dječju i adolescentnu psihijatriju (hospitalna, dnevno-bolnička i polikliničko-konzilijarna), na adekvatan način može zbrinuti ova populacija. Naime, putem organiziranog sustava zdravstva, na temelju uputnica odabranog doktora opće/obiteljske medicine, osigurava se adekvatna skrb svih osiguranika. Povjerenstvo je također istaknulo potrebu za preventivnim djelovanjem, na takav način da se pomogne disfunkcionalnim obiteljima, kako bi njihova djeca mogla rasti i razvijati se u što adekvatnijim uvjetima.

Vežano uz točku 4.3. "Briga za mentalno zdravlje djece", dio koji se odnosi na Odjel dječe i adolescentne psihijatrije u Kliničkom bolničkom centru Split, potrebno je istaknuti da se mjere psihijatrijskog liječenja djece i adolescenata u Republici Hrvatskoj provode u bolničkim ustanovama (specijalističko konzilijarna zdravstvena zaštita). Klinički bolnički centar Split, mjere psihijatrijskog liječenja djece i adolescenata trenutačno provodi u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, a u tijeku je izrada optimalnog rješenja za Odjel dječe i adolescentne psihijatrije u istoj ustanovi. Također, izrađen je prijedlog daljnjeg razvoja dječe i adolescentne psihijatrije, te je u mrežu za navedenu djelatnost uključen i Klinički bolnički centar Split (stacionarni dio i dnevna bolnica).

Nadalje, a vežano uz točku 4.4. "Zaštita od ovisnosti", potrebno je istaknuti da podaci iz Europskog istraživanja o pušenju, pijenju alkohola, uporabi droga i rizičnim čimbenicima među učenicima, za 2011. godinu (ESPAD istraživanja), u kojem je sudjelovalo 37 europskih zemalja, nisu kompletni. Naime, vežano uz podatke navedene u Izvješću, potrebno je napomenuti da je Republika Hrvatska na 19. mjestu prema uzimanju cannabisa ikada u životu, te da je cannabis uzelo 23% dječaka i 15% djevojčica, a u zadnjih mjesec dana 9% dječaka i 5% djevojčica. Ujedno, po procjeni dostupnosti cannabisa Hrvatska je na 9. mjestu. Neke druge droge u Hrvatskoj je uzelo 6% dječaka i 4% djevojčica, dok je 6% uzelo neke lijekove (sedative) bez liječničkog recepta, što je ukupno 5%.

Također, Vlada Republike Hrvatske ističe da se u Republici Hrvatskoj već dugi niz godina osobita pozornost posvećuje razvijanju programa univerzalne prevencije ovisnosti usmjerenih na opću populaciju djece i mladih, njihove obitelji, nastavnike, učitelje, odgajatelje i ostale relevantne subjekte u društvu. Uz takve programe, značajan dio preventivnih aktivnosti usmjerava se i na rizične skupine djece i mladih, za koje se razvijaju posebni preventivni programi, kao i na rano identificiranje i tretman djece i mladih povremenih konzumenata droga, kako bi se spriječilo da eksperimentiranje s drogama preraste u ovisnost.

Vežano uz područje prevencije ovisnosti i suzbijanja zlouporabe droga među djecom i mladima, potrebno je napomenuti da u Izvješću nisu navedeni glavni strateški dokumenti za prevenciju ovisnosti i suzbijanje zlouporabe droga među djecom i mladima, i to: Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. godine (Narodne novine, broj 122/2012), Nacionalni akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2014. godine, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 8. studenoga 2012. godine, te Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2010. do 2014. godine. Navedeni dokumenti imaju za cilj suzbiti i spriječiti pojavu rizičnog ponašanja djece i mladih vežano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, unaprijediti cjelokupnu preventivnu strategiju u Republici Hrvatskoj, te ujednačiti preventivni sustav na razini države, kao i razviti jedinstvene kriterije za evaluaciju preventivnih programa. Mjere koje su predviđene navedenim dokumentima, usklađene su s mjerama drugih strateških dokumenata usmjerenih zaštiti zdravlja djece, a predviđeno je i da se mjere prevencije ovisnosti usmjerene prema djeci usklade s provedbom Zdravstvenog odgoja (modula: Prevencija ovisnosti), koji je tijekom 2012. godine postao obvežan dio školskog kurikulumu.

Nadalje, a vezano uz točku 6.5. "Statusna prava", dio koji se odnosi na prebivalište, Vlada Republike Hrvatske ističe da je 29. prosinca 2012. godine na snagu stupio Zakon o prebivalištu (Narodne novine, broj 144/2012), kojim je propisana prijava prebivališta maloljetne osobe. Naime, odredbom članka 5. navedenog Zakona propisano je da se prijava ili odjava prebivališta i boravišta, odnosno prijava privremenog odlaska izvan Republike Hrvatske podnosi osobno. Prijave za maloljetne osobe i osobe potpuno lišene poslovne sposobnosti, te osobe djelomično lišene poslovne sposobnosti u pogledu davanja izjava ili poduzimanja radnji koje se odnose na osobna stanja u upravnoj stvari koja je predmet postupka, podnose roditelji djeteta, odnosno njegovi skrbnici. Kada roditelji maloljetne osobe imaju prijavljeno prebivalište ili boravište na različitim adresama, prebivalište ili boravište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi jednog roditelja, uz suglasnost drugog roditelja. Ako roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, zahtjev podnosi roditelj s kojim maloljetna osoba živi na temelju odluke nadležnog tijela, a prebivalište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi toga roditelja. Ukoliko roditelji maloljetne osobe ne žive u obiteljskoj zajednici, a nije donesena odluka nadležnog tijela o tome s kojim će roditeljem maloljetna osoba živjeti, prebivalište maloljetne osobe prijavljuje se na adresi roditelja s kojim živi, uz suglasnost centra za socijalnu skrb. Slijedom navedenog, evidentno je da su u postupku donošenja Zakona o prebivalištu prihvaćeni prijedlozi pravobraniteljice za djecu, vezani uz prijavu prebivališta malodobnog djeteta.

U odnosu na točku 6.6. "Ostalo", dio koji se odnosi na Zakon o oružju, potrebno je napomenuti da je odredbom članka 30. Zakona o oružju propisano da se oružje i streljivo moraju čuvati tako da nisu dostupni osobi koja nije ovlaštena posjedovati ga, a osobito djeci, zaključani i odvojeni u metalnom ormaru, sefu ili sličnom spremištu koje se ne može otvoriti alatom uobičajene uporabe. Nadalje, člankom 32. navedenog Zakona propisano je da se zračnim oružjem te lukom smiju koristiti i djeca starija od 11 godina na sportskim strelištima i na drugim mjestima određenima i uređenima za vježbe gađanja, pod nadzorom trenera koji ispunjava opće i posebne uvjete iz članka 10. Zakona i uvjete propisane posebnim propisom o sportu. Oružje je zabranjeno dati na uporabu djeci, osim prema odredbama Zakona o oružju. Oružje je zabranjeno upotrebljavati na javnim mjestima ili na mjestima gdje se može ugroziti sigurnost građana. Kršenje navedenih odredbi podliježe sankciji koja je propisana člancima 91. i 92. Zakona i za navedeno je propisana novčana kazna od 5.000,00 do 50.000,00 kuna ili kazna zatvora do 45 dana. Dakle, bez obzira na to o kakvom je oružju riječ, Zakonom o oružju jasno je propisano da se oružje ne može dati djeci niti se može pokazivati na javnim mjestima.

Nadalje, u odnosu na pojedine dijelove Izvješća u kojima se komentiraju konkretne odluke suda ili državnog odvjetništva, Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim ukazati na to da se tim zadire u njihovu neovisnost. Tako se neargumentirano i paušalno komentira duljina trajanja istražnog zatvora u postupku prema maloljetniku i odluka suda kojom je odbijen zahtjev maloljetnika za upućivanje na izvršavanje odgojne mjere prije pravomoćnosti. Također, neprihvatljiva je konstatacija da je prepreka u ostvarivanju zaštite djece odbacivanje kaznenih prijava za kaznena djela počinjena na njihovu štetu, te različito postupanje policije i pravosudnih tijela.

U odnosu na navode iz Izvješća u kojemu se ponovno navodi da još uvijek nisu osnovane zatvorene zavodske ustanove u kojima bi maloljetnici izvršavali istražni zatvor, potrebno je istaknuti da je osnivanje zatvorenih zavodskih ustanova predviđeno odredbom članka 66. Zakona o sudovima za mladež. Međutim, imajući u vidu mali broj maloljetnika

kojima je izrečen istražni zatvor, veliku disperziju sudova koji češće izriču istražni zatvor, što onemogućava funkcionalno grupiranje na određenom broju lokacija, te nedostatak materijalnih sredstava, do sada nije osnovana niti jedna zatvorena zavodska ustanova. Upravo zbog navedenog, istražni zatvor izrečen maloljetnicima izvršava se u postojećim pritvorskim jedinicama u zatvorima, na posebnom odjelu i u za tu svrhu posebno uređenim pritvorskim sobama koje su prilagođene i uređene za boravak maloljetnika, a što je sukladno članku 124. Zakona o sudovima za mladež. Naime, navedenom je odredbom propisano određivanje posebnih zatvorskih jedinica za maloljetnike u sklopu postojećih zatvora do osnivanja zatvorenih zavodskih ustanova.

Zaključno, vezano uz točku 12.2 "Financijsko poslovanje", Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da, u obrazloženju pojedinih skupina rashoda i izdataka, Materijalni rashodi (32), gdje se navodi da su za 2012. godinu izvršeni u iznosu od 1.637.166,00 kuna (od čega za 321 - Naknade troškova zaposlenima, u iznosu od 323.227,00 kuna, 322 - Rashodi za materijal i energiju, u iznosu od 254.126,00 kuna, 323 - Rashodi za usluge, u iznosu od 964.152,00 kuna, 324 - Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa, u iznosu od 43.632,00 kuna, te 329 - Ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu od 52.029,00 kuna), navedeni podaci nisu sukladni podacima iz sustava Državne riznice gdje su rashodi planirani u iznosu od 1.698.500,00 kuna, a izvršeni u iznosu od 1.657.215,09 kuna ili 97,57% plana.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Milanku Opačić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu socijalne politike i mladih, doc. dr. sc. Željka Jovanovića, dr. med., mr. occ., ministra znanosti, obrazovanja i sporta, prof. dr. sc. Rajka Ostojića, dr. med., ministra zdravlja, Ranka Ostojića, ministra unutarnjih poslova, Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Mihaela Zmajlovića, ministra zaštite okoliša i prirode, Darka Ledinskog, zamjenika ministricu socijalne politike i mladih, prim. mr. sc. Marijana Cesarika, dr. med., zamjenika ministra zdravlja, Evelina Tonkovića, zamjenika ministra unutarnjih poslova, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa, Hrvoja Doku, zamjenika ministra zaštite okoliša i prirode, te Ankicu Nježić pomoćnicu ministra znanosti, obrazovanja i sporta.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović